

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXXVIII. An Ecclesia visibilis possit errare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Thronus eius sicut sol in consp. eius, & sicut luna perfecta in aeternum &c. Ponam in saeculum saeculi semen eius, & Thronum eius sicut dies caeli. Dan. 2. *Suscitabit Deus caeli regnum, quod in aeternum non dissipabitur.* Luc. I. *Et regni eius non erit finis.* quae de Ecclesia Visibili dicuntur. 3. Donatistae dicebant, totam visibilem Ecclesiam perisse; solum in Africa paucos de ea superesse Donatistas: Quo; refutat S. Aug. in *Psa. 101.* Inuisibilem perire non posse Donatistae aequè, ac Luthero-calvinistae, asseriebant.

4. Ratio. Si aliquando sola esset inuisibilis Ecclesia; esset etiam aliquando talis impossibilis ijs qui extra eam sunt; Nam ingredi non possent eam, quam ignorant. *Item:* Illi, qui inuisibilem faciunt, aut palam profitentur fidem, aut non si palam; iam est visibilis: si non; iam nulla est Ecclesia & talis. Quia, Rom. 10. *Ore fit Confessio ad salutem:* Nec est Ecclesia, vbi non est Confessio fidei.

DICO AD I. Illi duo non erant Ecclesia, sed initium futurae.

AD II. Moyses erat summus Pontif. & Caput; is non erravit: Aaron tunc non erat Pontif. Nec totus populus defecit. Nam tribus *Leuierat Domini, congregatiq; sunt ad Moysen. &c.*

AD III. Iudaei non erant soli Ecclesia Vniuersalis. Nec Iudaei omnes defecerunt, sed solus Israel subiectus Regi Samariae; Populus Iudae subditus regi Ierusalemitano.

AD IV. Tunc multi erant fideles. Ioann. 12. Act. 2. & 8. *Conueniebant viri religiosi ex omninatione.* Sub Antichristo fides erit; etsi minus eximia.

AD V. Fuit ea conditionalis pro-

missio: Ecclesiae autem facta est absoluta. Quin etiam, *Ego rogaui pro te, NE DEFICIAT FIDES TVA,* seu personalis, seu Christiana vniuersa, &c.

QVÆSTIO XXXVIII.

An Ecclesia Visibilis possit errare?

CALVINVS, *Instit. lib. 4. c. 8. §. 13.* Inuisibilis Ecclesia nec deficere, nec errare potest in necessariis ad salutem: in aliis potest. Sic ferè Lutherani.

SVADENT ISTIS. 1. Quia, 3. Reg. 22. omnes Prophetæ 400. errarunt, excepto Michæa: 2. Isa. 56. *speculatores eius cæci omnes, nescierunt vniuersi.*

3. Pōtifex, Sacerdotes, omnisque populus clamauerunt: *Crucifige.* Et Apostoli fidem amiserunt: iuxta Matth. 26. *Omnes vos scandalum patiemini.* Et Marc. vlt. *Exprobrauit incredulitatem eorum.*

Duas tamen restrictiones apponit: 1. Si reiiciat Traditiones, & nihil extra Scripturam proponat. 2. Vniuersalis Ecclesia sola non errat, si non extendatur ad Episcopos; qui singuli sunt particularis Ecclesiae.

AVTOR. I. Ecclesia Vniuersa, etsi Dubitare in quibusdam possit; vt in Cōceptione immaculata B. V. Absolutè tamē & pertinaciter nequit errare in Credendis, aut Faciendis; siue ea proponat ex Verbo Scripto, siue Tradito: idque tam in Vniuersi fidelibus, quam in Episcopis repræsentatiuè.

1. Quia, sic in Euangelio Dominus: *Vide meum Antichristum par. 2. q. 15.* Adde 1. Tim. 3. *Ecclesia Dei est Columna & firmamentum Veritatis.* Non hic ait, *Scripturarum Custos,* vt Calvinus fingit. Nam fuit *Columna* tunc etiam Ecclesia, cum nulla esset S. Scriptura vsquam. Deinde, Eph. 5. *Vir caput est mulieris, sicut*
Chri-

Christus Caput Ecclesie in gubernando; itaque tenetur Christus ab ea remouere omnem; non Ignorantiam, vt vult Caluinus; sed errorem in fide, Hoc, non illa, damnabilis est.

2. Ecclesia est Sancta scilicet in professione fidei Sancta: quare nil continere potest, nisi Sanctum, id est, Verum, quoad Doctrinam fidei; & iustum, quoad præcepta morum.

3. Multa sunt de fide, non tamen ad salutem necessaria: Vt esse Scripturas Sacras: nã sine hac fide saluati sunt multi antè quam essent Scripturæ. Vnde si vera esset Caluini sententia, multa fidei dogmata possent in dubium vocari.

4. Sic Patres. Quare Aug in Ps. 118. *Disputare contra id, quod vniuersa Ecclesia sentit, i. solentissime in sania est.*

II. Nec Ecclesia repræsentatiuè, errare potest. Quia populi tenentur suos sequi Pastores: Luc. 10. *Qui vos audit, me audit.* Matth. 23. *Quacunque dixerint, facite.* Episcopi autem repræsentant Ecclesiam.

DICO AD I. Illi 400 fuerunt pseudoprophete in Samaritæ regno, at in Iudæa plures erant veri.

AD II. Istud omnes hinc, vt sæpè, non accipitur vniuersè, excepto nemine.

AD III. Illi habuerunt privilegiũ non errandi, vsque ad Christum: iuxta Ierem s *Peribit Lex a Sacerdote. &c.* Et pars populi clamabat, *Crucifige.* Apostoli tunc erant partes Ecclesie tantum materiales, & designati solum Episcopi: nã status Ecclesie coepit in die Pentecostes perfectè. Et ij reprehenduntur de infidelitate quoad resurrectionem, nõ quoad cetera: Fidem autem resurrectionis

nondum acceperant, Ioann. 20. Luc. 18. Et Magdalena, B. V. Maria. &c. interim ardebant fide, spe, & Charitate.

Q V Æ S T I O XXIX.

ECCLESIE Lutheri-Caluinistæ NOTIS quid inest veri?

LUTHERVS lib. de Conciliis; Notas septenas designat, & Legitimas. 1. Prædicationem Euangelii; 2. Administrationem Baptismi. 3. Vsum Eucharistie. 4. Vsum Clauium 5. Electionem Ministrorum. 6. Orationem, Psalmosiam, Catechismum. 7. Mysteriũ Crucis interna vt pusillanimitas, terror; externa, vt persecutio &c.

Sic & CONFESSIO Augustana art. 6. in Apolog. Bientius, Cen. unario ei &c.

CALVINVS Inst. l. 4. c. 1. § 9. 10. 11. & Calviniste, priores quinq; reducunt ad duas: Prædicationem Verbi sinceram, & Vsum Sacramentorum. Addunt Constantiam in Confessione fidei, & Obedientiam in Ministros Verbi.

PRÆDICATIONEM hinc

SVADENT Bientius, Melanchthon, Caluinus. 1. Ioann. 10. *Oue mee Vocem meam audiunt.* Ergo vbi Auditus Verbi, ibi & Ecclesia. 2. Melanchthon, vbi est Verbum mundans, ibi est Ecclesia. Eph. 5. *Mundans eam lauacro fidei.* 3. Caluinus Matth. 18. *Vbi sunt duo vel tres. &c.* 4. Bientius, Ioann. 10. *Illos dixit Deos, ad quos sermo Dei factus est. &c.*

AUTOR. Nihil sufficientes hæ Notæ sunt ad demonstrationem Ecclesie; & vixdum ad probabilitatem.

I Quia, Notæ debent esse propriae, non communes: at Prædicatio cunctis Sectis est communis adeo, vt quantumuis inter se pugnent, singulæ sinceram veramque eam se habere pertendant. *Lutheri-Caluinistæ* fatentur suam Prædicationem non carere Nãuis: vt Lutherus *lib. de Ecclesia.* Verbum Dei est Nota; licet aliis magis, aliis minus purè prædicetur. Caluinus, §. 12. idem fatetur.

2. Quia,